

7. Инструкция о порядке формирования показателей бухгалтерской отчетности: Утверждена постановлением Министерства финансов Республики Беларусь 17.02.2004 г. № 16 [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.lawbelarus.com/repub/sub08/texb5460.htm>.

8. Рекомендации по определению уровня существенности в аудите: Одобрено решением Методологического совета по аудиторской деятельности министерства финансов Республики Беларусь от 14.05.2004 г. № 3 [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.minfin.gov.by/rmenu/auditing/methods/recommendations>.

9. Положение по бухгалтерскому учету «Исправление ошибок в бухгалтерском учете и отчетности» (ПБУ 22/2010): Утверждено приказом Министерства финансов Российской Федерации от 28.06.2010 г. № 63н [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.eg-online.ru/document/regulatory/107538>.

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затверджено наказом Мінфіну України від 31.03.1999 р. № 87 та зареєстровано у Міністерстві юстиції України 21.06.1999 р. за № 391/3684.

11. Про суттєвість у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності: Лист Мінфіну України від 29.07.2003 р. № 04230-108.

12. *Daniel V. Dooley. Materiality Matters (But Does Immateriality, After SAB 99?)* [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://10b5.-rwc.com/PDF/MATERIALITY-MATTERS.PDF>.

Стаття надійшла до редакції 15.01. 2011 р.

УДК 657.421

Ю. В. Писаренко, канд. екон. наук, ст. викладач
кафедри обліку підприємницької діяльності
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОПОДАТКУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, РОЗТАШОВАНИХ НА ТЕРИТОРІЯХ ПРІОРИТЕТНОГО РОЗВИТКУ

АНОТАЦІЯ. Стаття присвячується розгляду питання оподаткування від здійснення інвестицій на підприємствах, розташованих на територіях пріоритетного розвитку. В роботі розглянуто визначення інвестиційної діяльності, яке на сьогоднішній день в Україні не врегульоване і запропоновано більш детально приділити увагу досліджуваному питанню.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: прибуток, оподаткування, інвестиції, інвестиційна діяльність, спеціальний режим, економічні зони, пріоритетний розвиток, інвестиційні проекти, режим оподаткування.

АННОТАЦИЯ. *Статья рассматривает вопрос налогообложения от вложения инвестиций на предприятиях, которые находятся на территориях приоритетного развития. В работе рассмотрено определение инвестиционной деятельности, которая на сегодняшний день в Украине не усовершенствовано и предложено более детально обратить внимание на исследованный вопрос.*

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: прибыль, налогообложение, инвестиции, инвестиционная деятельность, специальный режим, экономические зоны, приоритетное развитие, инвестиционные проекты, режим налогообложения.

ABSTRACT. *The article is dedicated consideration of question of taxation from realization of investments on enterprises, located on territories of priority development. Determination of investment activity, which for today in Ukraine is not well-regulated and it is suggested more in detail to spare attention the probed question, is in-process considered.*

KEY WORDS: income, taxation, investments, investment activity, legislation of Ukraine, dedicated mode, economic areas, priority development, investment projects, mode of taxation.

Порядок утворення і функціонування спеціальних економічних зон та запровадження на територіях пріоритетного розвитку спеціального режиму інвестиційної діяльності визначає Закон України від 15 липня 1999 року № 984-XIV «Про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області» (зі змінами і доповненнями) [1].

Відповідно за Закону територія пріоритетного розвитку — це територія в межах міста, району, на якій склалися несприятливі соціально-економічні умови та на якій запроваджується спеціальний режим інвестиційної діяльності з метою створення нових робочих місць [1].

Спеціальний режим інвестиційної діяльності — це режим, який передбачає введення податкових, митних та інших пільг, передбачених цим Законом, для суб'єктів підприємницької діяльності, що реалізують інвестиційні проекти, схвалені Радою з питань спеціальних економічних зон та спеціального режиму інвестиційної діяльності.

Метою створення спеціальних економічних зон та запровадження на територіях пріоритетного спеціального режиму інвестиційної діяльності є залучення інвестицій у пріоритетні галузі виробництва для створення нових робочих місць та працевлаштування працівників, що вивільняються у зв'язку із закриттям, реструктуризацією підприємств, впровадження нових технологій, модернізація діючих виробництв, розвиток зовнішньоекономічних зв'язків, збільшення поставок на внутрішній ринок високоякісних товарів та послуг, створення сучасної виробничої, транс-

портної та ринкової інфраструктури, ефективне використання природних ресурсів.

Спеціальний режим інвестиційної діяльності запроваджується на територіях пріоритетного розвитку на строк 30 років і діє у пріоритетних видах економічної діяльності, перелік яких визначає Кабінет Міністрів України.

Законом визначені (стаття 5) органи управління спеціальними економічними зонами і територіями пріоритетного розвитку [1]:

— Рада з питань спеціальних економічних зон та спеціального режиму інвестиційної діяльності;

— органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації;

— органи господарського розвитку спеціальних економічних зон.

Відповідно до повноважень, визначених статтею 6 досліджуваного Закону, органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації територій, на яких знаходиться спеціальна економічна зона або запроваджується спеціальний режим інвестиційної діяльності, здійснюють свої повноваження відповідно до законодавства України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом [1].

Крім того, до повноважень органу місцевого самоврядування також належать:

— укладення контракту з інвестором (інвесторами) про реалізацію інвестиційного проекту, схваленого Радою;

— прийняття рішення про надання в користування органу господарського розвитку спеціальної економічної зони земельних ділянок, об'єктів інфраструктури, розташованих на відповідній території, та природних ресурсів місцевого значення.

Рада є спеціально уповноваженим органом управління спеціальними економічними зонами та спеціальним режимом інвестиційної діяльності, що запроваджується на територіях пріоритетного розвитку. Рада створюється обласною радою. До повноважень Ради, поряд з іншими належить:

— розгляд і схвалення інвестиційних проектів;

— розроблення та здійснення комплексу організаційних заходів щодо забезпечення залучення фінансових ресурсів, у тому числі власних коштів підприємств та організацій (включаючи іноземні), бюджетних коштів, коштів позабюджетних фондів, а також благодійних фондів, громадських організацій і фізичних осіб;

— видача свідоцтва про схвалення інвестиційного проекту;

— здійснення відповідного контролю за інвестиційною діяльністю суб'єктів підприємницької діяльності спеціальних еконо-

мічних зон та територій пріоритетного розвитку в межах своїх повноважень згідно законодавства України;

— прийняття у межах своєї компетенції рішень, обов'язкових до виконання на територіях спеціальних економічних зон, а також на територіях пріоритетного розвитку при реалізації інвестиційних проектів.

Згідно з нормами ст. 9 Закону суб'єкти підприємницької діяльності (інвестори), які провадять свою діяльність на територіях спеціальних економічних зон без створення юридичної особи через філії, відділення, інші відокремлені підрозділи, а також реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних видах економічної діяльності, складають відокремлений баланс фінансово-господарської діяльності у порядку, встановленому Державною податковою адміністрацією України [1].

Законом (ст. 12) визначений спеціальний порядок ввезення товарів та інших предметів на територію спеціальної економічної зони та вивезення товарів та інших предметів з цих територій та запроваджений режим спеціальної митної зони [1].

Проаналізувавши нормативно законодавчу базу України досліджено, що у спеціальних економічних зонах встановлюється спеціальний пільговий режим оподаткування:

а) прибуток платників податку на прибуток на території спеціальної економічної зони оподатковується за ставкою 20 % до об'єкта оподаткування;

б) доходи, отримані нерезидентами з джерелом походження з території спеціальної економічної зони, від провадження господарської діяльності оподатковуються у розмірі 2/3 ставок оподаткування, визначених ст. 13 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств». Ця норма не поширюється на доходи від здійснення інвестицій у цінні папери, випущені за рішенням уповноваженого державного органу чи органу місцевого самоврядування, та доходи, визначені п. 13.6 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» [2];

в) не справляються збори до Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення;

г) валютне регулювання на територіях спеціальних економічних зон здійснюється відповідно до законодавства України. Надходження в іноземній валюті від реалізації продукції, товарів (робіт, послуг), вироблених або наданих у спеціальній економічній зоні, звільняються від обов'язкового продажу;

д) до валового доходу підприємства, розташованого у спеціальній економічній зоні, з метою оподаткування не включається одержана згідно з інвестиційним проектом сума інвестицій у вигляді:

— коштів;

— матеріальних цінностей;

— нематеріальних активів, вартість яких у конвертованій валюті підтверджена згідно з законами країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями, а також експертною оцінкою в Україні, включаючи легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау.

У разі, якщо протягом звітного періоду відбувається часткове або повне відчуження інвестиції суб'єкт підприємницької діяльності, який отримав інвестицію, зобов'язаний сплатити податок з прибутку, одержаного в такому звітному періоді.

Нормами Закону запроваджений спеціальний режим інвестиційної діяльності до суб'єктів підприємницької діяльності, які реалізують схвалені Радою інвестиційні проекти у пріоритетних видах економічної діяльності на територіях пріоритетного розвитку згідно з укладеним контрактом [1].

Відповідно до цього режиму:

а) звільняються на період реалізації інвестиційного проекту, але не більше ніж на п'ять років, від обкладання ввізним митом сировина, матеріали, предмети, устаткування та обладнання (крім підакцизних товарів) і податком на додану вартість — устаткування та обладнання під час їх ввезення в Україну;

б) звільняється на три роки від оподаткування прибутку, одержаний від реалізації інвестиційних проектів, схвалених Радою, на новостворених підприємствах, діючих підприємствах, їх філіях та інших структурних підрозділах — платниках податку, на яких відбувалася реструктуризація, реконструкція, модернізація, перепрофілювання, в частині, одержаний від освоєння інвестицій, на підставі документів обліку, якщо інвестиції в них еквівалентні не менш як 1 млн дол. США.

Порядок обчислення прибутку, одержаного від здійснення інвестицій на діючих підприємствах, встановлюється Державною податковою адміністрацією України.

Дивіденди, що сплачуються інвестору суб'єктом підприємницької діяльності, який реалізує інвестиційний проект, оподатковуються за ставкою 10 %.

Доходи нерезидентів України, отримані від реалізації інвестиційних проектів, схвалених Радою, на територіях пріоритетного

розвитку, оподатковуються згідно норм Податкового кодексу України [3].

У разі, якщо протягом звітного періоду відбувається часткове або повне відчуження інвестиції, суб'єкт підприємницької діяльності, який отримав інвестицію, зобов'язаний сплатити податок з прибутку, одержаного в такому звітному періоді.

Виходячи з викладеного можна дійти висновку, що відповідно до Бізнес-плану інвестиційного проекту, інвестиційних контрактів, документів, що підтверджують внесення інвестицій, виходячи з цілей на які був направлений інвестиційний проект, реалізація інвестиційного проекту на території пріоритетного розвитку за контрактом не можлива тільки за наявності інвестицій нерезидента. Зважаючи на те, що спеціальний режим інвестиційної діяльності передбачає введення податкових, митних та інших пільг, передбачених Законом, для суб'єктів підприємницької діяльності, що реалізують інвестиційні проекти, схвалені Радою з питань спеціальних економічних зон та спеціального режиму інвестиційної діяльності, то за інвестиційним проектом, підприємства та організації мають право на пільги з оподаткування.

Метою створення спеціальних економічних зон та запровадження на територіях пріоритетного розвитку спеціального режиму інвестиційної діяльності є залучення інвестицій у пріоритетні галузі виробництва для створення нових робочих місць та працевлаштування працівників, що вивільняються у зв'язку із закриттям, реструктуризацією підприємств, впровадження нових технологій, модернізація діючих виробництв. Тобто, можливість залучення інвестицій у пріоритетні галузі виробництва законодавець не ставить у залежність тільки до іноземних інвестицій, а навпаки мова йде про інвестиції взагалі.

Література

1. Закону України «Про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області» (зі змінами і доповненнями) від 15 липня 1999 року № 984-XIV.
2. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» (зі змінами і доповненнями) від 22.05.1997 р. № 283/97-ВР.
3. Податковий кодекс України: чинне законодавство станом на 10 грудня 2010 року: (відповідає офіц. текстові). — К.: Алерта; Центр учбової літератури, 2011. — 584 с.

Стаття надійшла до редакції 10. 01. 2011 р.